

Joris van Severen. Jaarboek 14, Ieper, Studiecentrum Joris van Severen, 2010, 208 pp., ISBN 9789076057125 | Meer dan de helft van dit veertiende jaarboek wordt ingenomen door het dagboek van Van Severen tijdens het jaar 1919. *“Zijn getormenteerde liefdesrelatie met Germaine Duccobu”*, zoals de eindredacteur Maurits Cailliau het uitdrukt, is het hoofdthema van dit dagboek. Wie hoopt er veel over de Vlaamse beweging in 1919 te vinden, komt bedrogen uit. Dat Van Severen *“het evangelie van radicaal flamingantisme, internationalisme, antimilitarisme, volksliefde en menselijkheid”* meende te verkondigen op meetings voor de Frontpartij (p. 70), wisten we al. En ook dat hij de partij wilde doen opkomen *“voor Vlaanderens staatszelfstandigheid in Groot-Nederland”* (p. 73), en dat hij kartelvorming met andere groepen hielp voorkomen. (p. 85) Maar over de beweging

of zijn rol erin weidt hij nooit uit, hoewel hij dat soms wel doet over zijn lectuur, en alsmaar over zijn verhouding tot Germaine.

Het artikel *Pater Callewaert versus Joris van Severen* van M. Cailliau (pp. 129-150) bevat een compilatie van drie teksten: het lemma over Callewaert in de *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*; de verheerlijkende opdracht aan *“Mijn beste George”* van Callewaerts bundel *Aristokratie* uit 1929; maar na Van Severens afzweren van het antibelgicisme: een reeks vernietigende citaten over hem, van 1939 tot 1941, uit Callewaerts *Oorlogsdagboek*. Twee bijdragen van Ruud Bruijns behandelen het Verdinaso in Nederland: een historiek van de Utrechtse afdeling (pp. 151-172) en een onderzoek *“naar de contacten tussen het Verdinaso en de ‘hogere kringen’ in Nederland”*. (pp. 173-194) Die contacten waren zeer gering, maar de auteur troost zich met de idee *“dat het Benelux-streven een geesteskind van het Verdinaso was, niet van de toenmalige regeringen”*. Zoals de haan dacht dat hij de zoon deed opgaan. Daarnaast worden uitgebreide uittreksels gepubliceerd uit een pleidooi waarin de Nederlandse Dinaso Henri Bruning in 1954 zijn oorlogscollaboratie zocht te verantwoorden. (pp. 195-205)

[Lode Wils]